

Поведінка журналістів у кризових ситуаціях

Аналіз прикладів із практики України:

EXTRA: позначки PRESS

З російського погляду журналісти в цій війні перебувають на одній із сторін. З боку Росії серед бійців є залучені журналісти та кілька "впливових осіб". На стороні UKR дуже багато національних та міжнародних журналістів, а також "впливових осіб" та звичайних громадян, які викладають свої фотографії та відео.

Для російської сторони будь-який журналіст, який не перебуває на боці їхніх власних сил, є частиною британської чи західної пропаганди, а отже - ворогом чи, принаймні, небезпекою.

Маркування PRESS служить для чіткої ідентифікації журналістів як некомбатантів, які підлягають захисту.

Крім міжнародного маркування PRESS, маркування має бути нанесене національною мовою. Світло-темний контраст є життєво важливим для того, щоб бути видимим у сутінках та диму, а також через військову оптику та прилади нічного бачення. Літери TV не повинні використовуватися через маркування транспортних засобів RUS (O, Z, V).

2. знаки PRESS на людях мають бути помітні зі 100 метрів, а в транспортних засобах - щонайменше із 200 метрів.
3. маркування преси має бути розміщене на **зовнішній стороні** автомобіля та побокам. Варто пам'ятати, що завдяки відображенню світла у вікнах автомобіля вивіски з написом PRESS, які є на внутрішньому боці лобового скла, не видно.
4. на захисному жилеті та шоломі також повинні бути нанесені видимі з усіх боків позначки. Але навіть коли захисний жилет знятий, маркування PRESS має бути видно.

Тут, на фотографії, поєднання маркування PRESS на передній та задній частині захисного жилета та на обох сторонах шолома.

5. Немає офіційного прапора "ПРЕСА", з яким журналісти могли б себе ідентифікувати. Але через очевидний сигнальний ефект його слід розглянути.
Слідом за прапором ОБСЄ можна було б використати той самий макет із літерами PRESS.

6. всі члени команди, зокрема місцеві водії, мають носити бейджі преси.

7. інші позначення кольору будь-якого роду (зокрема прапори), залучені в цій війні (жовтий, синій, червоний і білий) не повинні використовуватися.

Ефект маркування PRESS на бійців UKR:

Попередні аналізи показали, що позначки PRESS призвели до підтримки журналістів та надання їм медичної допомоги. Більш того, кожен борець UKR знає, що йому вигідно будь-яке освітлення на його боці фронту. Тому не можна вважати, що сили України навмисне нападають на журналістів. Саме тут маркування PRESS може втілити свою захисну дію повною мірою.

Вплив маркування преси на бійців RUS:

Для бойовиків RUS усі особи, які не належать до їхніх власних сил, розглядаються як загроза: населення, цивільні демонстранти, армія UKR, журналісти. Останні мають при собі обладнання, придатне для військової розвідки та репортажів. На збережених кадрах та знімках журналістів видно сили RUS та сили UKR. У контексті збору інформації, на користь сил RUS отримати інформацію про позиції UKR. Також зберегти в таємниці інформацію про свої власні позиції. В контексті медіа-війни суперечливі матеріали підлягають знищенню. Тому варто очікувати на вилучення журналістського обладнання. Пряма атака на журналістів у будь-якому разі є поганою пропагандою, тому з російського погляду вона мала б бути припинена. Чи зрозуміли наразі це всі підрозділи/бійці – сумнівно. Тому неможливо зважити використання маркування PRESS на сили RUS. Проте без маркера журналіст завжди сприймається як ворожий розвідник, і з ним поводяться саме так.

Захист позицій UKR:

Будь-яка людина, яка виїжджає з території UKR на територію RUS, не повинна мати у своїх системах зберігання даних жодної інформації про позиції UKR. Тому завжди негайно завантажуйте всі записи у хмару та видаляйте їх на всіх пристроях.

Робота з камерою:

Оператор ризикує додатково: на перший погляд він схожий на навідника базуки з фронту:

Такі ситуації з обмеженою видимістю (сутінки, дим) і з відстані 200 метрів дають неясну картину: солдат має лише частку секунди, щоб вирішити, стріляти чи ні. Саме тут маркування PRESS може врятувати життя.

Доповнення:

Використання дронів з камерами може стати хорошим компромісом між репортажем та самозахистом у небезпечних ситуаціях.